

Til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Hinnerup, den 31. oktober 2023

Miljøsikker håndtering af biogødning

HedeDanmark a/s
Rho 3, Søften
8382 Hinnerup
CVR: 27623549

E: sija@hededanmark.dk
T: 22 78 14 04

Kontor:

HedeDanmark er blevet opmærksom på en henvendelse til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg med overskriften "Et alternativ til PFAS-forurenede spildevandsslam" fra Guldborgsund Forsyning (Bilag 69, 2023/2024). HedeDanmark har en kommentar til denne henvendelse, som vi håber Miljø- og Fødevareudvalget vil notere sig.

HedeDanmark er Danmarks største formidler af Biogødning (spildevandsslam). Vi har i vores daglige arbejdet et tæt og konstruktivt samarbejde med myndigheder, departementer og styrelser. Vi værdsætter, at bl.a. Miljøstyrelsen er med til at sikre vores miljø ved at implementere lovgivning med skrappe krav baseret på et højt, fagligt niveau. Dette sikrer, at der kun bliver anvendt Biogødning som gødning i landbruget, der overholder de skrappe, danske krav og grænseværdier, som er blandt de skrappe i verden. Ved at anvende Biogødning som gødning recikleres alle ressourcer i produktet – ikke mindst fosfor, som alternativt skal importeres fra bl.a. Rusland eller Kina.

Det er netop baggrunden for vores henvendelse. I brevet fra Guldborgsund Forsyning fremgår det blandt andet at der sker "historisk u hensigtsmæssige udbringning af forurenede spildevandsslam på produktionsjord". Dette er vi langt fra enig i, da den danske lovgivning netop sikrer, at det alene er Biogødning, der overholder de skrappe, danske krav, der kan anvendes som gødning på landbrugsjorden. Dette kan ske uden risiko for miljøet, hvilket fremgår af følgende citater fra Miljøstyrelsens hjemmeside:

- *Hvis slammet ikke indeholder væsentlige mængder af miljøskadelige stoffer, kan den med fordel anvendes som gødnings- eller jordforbedringsmiddel til jordbrugsformål. Det spildevandsslam, som kan anvendes til jordbrugsformål efter affald til jord-bekendtgørelsen, har derfor en kvalitet, der kan sammenlignes med bl.a. husdyrgødning.*
- *Krav i affald til jord-bekendtgørelsen sikrer, at spildevandsslam kan anvendes til jordbrugsformål uden skadelige virkninger på miljøet, mennesker, planter og dyr, herunder også i områder med særlige drikkevandsinteresser.*
- *Grænseværdierne for tungmetaller er siden den første affald til jord-bekendtgørelse blevet skærpet flere gange og er i dag blandt de skrappe i Europa. Det betyder, at spildevandsslammet i dag er sammenligneligt med husdyrgødning og handelsgødning.*

Københavns Universitet har et unikt, historisk langtidsforsøg med Biogødning. Resultaterne herfra viser, at der ikke er risiko ved at anvende Biogødning. Miljø- og Fødevareudvalget er tidligere af Brancheforeningen "Genanvend Biomasse" inviteret ud for at høre om resultaterne – et tilbud vi er taknemmelig for, at Erling Bonnesen takkede ja til.

HedeDanmark er optaget af, at vi udnytter vores ressourcer på en optimal måde. Derfor hilser vi også nye teknologier velkomne, og indgår i en række udviklings- og forskningsprojekter, hvor vi ser på alternativ anvendelse af Biogødning. Vi er enig med Guldborgsund Forsyning, at det er u hensigtsmæssigt, hvis lovgivningen spænder ben for innovativ teknologi. Det fulde potentiale af disse teknologer opnås, hvis vi kan omdanne og fremadrettet genanvende det spildevandsslam, som i dag ikke kan tilgå dansk landbrugsjord grundet forhøjede værdier af miljøfremmede stoffer. Denne mængde udgør i dag 15-20% af den samlede mængde Biogødning.

Det er korrekt, at PFAS i visse kredse er blevet omtalt som et stort problem i Biogødning, og vi erkender, at for de forsyninger, der har PFAS i spildevandsslammet, udgør det en stor udfordring. Branchen har siden efteråret 2021 arbejdet indenfor Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for PFAS i biogødning, og biogødning udgør således ikke en risiko for forurening af landbrugsjord med PFAS.

Dertil kommer, at nye forsøg fra Københavns Universitet viser, at fosfor i slamaske og biochar baseret for Biogødning, har en meget lav plantetilgængelighed sammenlignet med almindelig Biogødning. En efterfølgende behandling af Biogødning ser således ud til at reducere gødningsværdien af de ca. 3.000 tons fosfor, som årligt recirkuleres og genanvendes på dansk landbrugsjord med Biogødning.

Vi håber, at vi med ovenstående har synliggjort, at vi ikke er i gang med en "historisk u hensigtsmæssig udbringning af forurenede spildevandsslam på produktionsjord", men i stedet via et godt samarbejde mellem forsyninger, myndigheder og landbruget sikrer, at vi i dag får recirkuleret og genanvendt ressourcerne i Biogødning på en god, sikker og bæredygtig måde.

Afslutningsvis vil vi henvise til Miljøstyrelsens miljørapport nr. 2203 med titlen "Alternativ udnyttelse af spildevandsslam". I denne rapport er forskellige håndteringsformer sammenlignet på forskellige parametre. Konklusionen er, at der ikke er én teknologi, der er bedst på alle parametre, og direkte genanvendelse på landbrugsjord fremstår som en god løsning.

Skulle ovenstående afføde spørgsmål, uddyber undertegnede gerne.

Venlig hilsen

Simon Jacobsen
Divisionsdirektør